

**VERSLAG VAN HET SESSIEDEBAT VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 13 FEBRUARI 2020**

**Onderwerp: Vaststellen Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid
(2019.0058350)**

Voorzitter: dhr. P.C.I. Meijer

De leden: mw. M.E. Ballieux-Hamel, mw. H.J. van den Berg, dhr. M.L. Beusenberg, dhr. T.M. Blom, dhr. P.J. Boerman, dhr. E. Boscher (vanaf 19.38 uur), mw. G.D.W. van 't Hull-Bettink, dhr. C. el Idrissi, dhr. W.G. Jansen, mw. J.B. Kamsteeg, dhr. R. Kenselaar, mw. D. Kerkhoff, mw. J. Koolmoes (vanaf 20.18 uur), dhr. J.C. Koomen, mw. S. van de Meeberg, dhr. H.J. Oostwouder, dhr. J.G. Rip (vanaf 20.18 uur), dhr. A. Salhi, dhr. J.J. Schaap, dhr. H.P. Spijker, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek, dhr. E. Vermeulen, mw. I.C. Vink-Albrecht, dhr. J.P.H. de Vries

Griffier: mw. H. Martin

Portefeuillehouders: dhr. J.N.J. Nobel

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Dames en heren, goedenavond. Welkom. We gaan het vanavond hebben over de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid. Voordat we gaan beginnen, de sessie over PARK21 is boven in de Heijezaal, mocht u daarvoor komen. Dat lijkt me sterk want dit is veel leuker.

Voor we van start gaan. Afgelopen week bereikte ons het droevige bericht dat Hester, die hier naast me zit, de assistent-griffier, ons gaat verlaten na 2,5 jaar. Dit is de laatste sessie dat ze naast me zit. Ik wil Hester namens de hele raad enorm bedanken voor haar inzet de afgelopen 2,5 jaar en haar heel veel succes wensen in haar nieuwe baan. (applaus)

We gaan beginnen. Wethouder Nobel is ook aanwezig, welkom. Het is een sessiedebat, dat betekent dat u van uw stoel af moet komen en achter de kathedr moet komen staan. De eerste die graag het woord wil voeren is de heer Vermeulen van Forza!

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Vandaag mogen we wat vinden van de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, ook wel aangeduid als RES, en wij van Forza! vinden er absoluut wat van, voorzitter. De RES is een uitvloeisel van het Klimaatakkoord. Wij van Forza! zijn ervan overtuigd dat dit akkoord in de toekomst de grootst denkbare politieke blunder zal blijken. Van ons hoeft u dan ook geen enkele steun te verwachten, nul komma nul, noppes, nada, niks. Wij gruwen bij de gedachte aan een polder vol gesubsidieerde zonneweiden en stinkende biomassa centrales, wij gruwen van de landschapontsierende windmolens die wellicht per kilowattuur meer radioactief afval opleveren dan een kerncentrale, wij gruwen van hele wijken die voor 2030 gedwongen van het gas af zullen moeten en van de kosten die onze inwoners voor deze ideologische quatsch zullen moeten maken.

Ook zien we geen enkele toegevoegde waarde in het binnenhalen van datacenters, onvoldoende werkgelegenheid, meer dan 90% van de verbruikte energie is afval en voor hun ecologische voetafdruk kunnen we iedere dag vlees eten en erop los vliegen. Hun behuizing is bovendien ontsierend.

Dit college zegt slim te willen leren, maar verzuimt naar Duitsland te kijken waar de Energiewende is

uitgelopen op een debacle waarvan de inwoners dagelijks de prijs betalen.

Energie is nergens in Europa zo duur; een warm huis en elektriciteit zijn daar alleen nog weggelegd voor de welgestelden. Arme mensen trekken binnen maar een jas aan. De CO₂-uitstoot is exponentieel toegenomen en op sommige dagen is elektriciteit afval geworden waarvoor je moet betalen om ervan af te komen. Forza! wil dat al onze inwoners comfortabel kunnen wonen, ook mensen met een smalle beurs. En nee, er liggen geen economische kansen en we gaan ook geen gidsland zijn als we blijven inzetten op zon en wind. Het is een doodlopende weg. Het enige valide argument dat ik ooit heb gehoord om op termijn van het aardgas af te gaan, is dat we als land zelf in onze energievoorziening moeten kunnen voorzien zodat we niet afhankelijk hoeven te zijn van gemene schurkenstaten en middeleeuwse religieuze woestijnbewoners.

Maar voorzitter, zonder kernenergie gaat dat niet lukken. Op een donkere, windstille dag willen we namelijk ook betrouwbare energie en zoals het er nu voorstaat, gaat die er niet komen. Het valt me tegen van dit college dat het zo weinig kritisch is en dat het als een soort ondergeschikte dit verschrikkelijke overheidsbeleid klakkeloos wenst uit te voeren. Vanuit Den Haag hebben ze dit onzalige beleid bij ons over de schutting geflikkerd en ik roep u op om met het oog op het belang van de inwoners van dit land, en Haarlemmermeer in het bijzonder, vriendelijk voor de opdracht te bedanken.

We zijn een groot voorstander van initiatieven uit de samenleving en we willen die steunen waar nodig door in te stemmen met eventuele aanpassingen van bestemmingsplannen. Verder dan dat willen we niet gaan. Faciliteren, niet initiëren en niet financieren.

Aan onze westerse levensstijl hangt een ecologisch prijskaartje dat linksom of rechtsom betaald moet worden. Met de RES gaan we uitstoot van CO₂ verplaatsen naar elders op de wereld en dan net doen alsof wij de planeet redden. Als we echt de planeet willen redden, wat dat dan ook mag zijn, moeten we het hebben over misschien minder mensen, grenzen dicht, minder consumeren. Al het overige is dom deugen. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, dat roept een interruptie op bij mijnheer Beusenberg, SRH.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Ik hoor u die een-na-laatste zin zeggen, zegt u nu dat als Nederland schoon is, we het buitenland daarmee gaan vervuilen?

De heer VERMEULEN: Dan heeft u goed geluisterd. Ik heb het met opzet wat langzamer voorgedragen zodat iedereen de boodschap goed kan laten...

De heer BEUSENBERG: Maar dat betekent dan wel...

De VOORZITTER: Graag via de voorzitter, heren.

De heer BEUSENBERG: Sorry voorzitter, aardige gozer. Dat betekent dan wel dat u eigenlijk toch wel inziet dat RES en alle plannen met het oog op schone energie toch wel werken. Dus ik begrijp uw standpunt niet.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u. Nee, u legt het verkeerd uit. Ik zeg niet dat de RES deugt, ik zeg dat de RES helemaal niet deugt. Wat wij doen, is een heel grote 'not in my backyard'-actie, we gaan hier deugen en de vervuiling die we hier niet hebben, verplaatsen we naar elders op de wereld.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg nog een keer en dan ga ik naar mevrouw....

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter. U zegt het al, wij willen hier deugen en dat willen we ook want dat willen we voor onze kinderen. Dat zou dan eigenlijk een uitstraling moeten zijn naar de rest van de wereld die dat ook moet gaan doen en dan hebben we ons doel bereikt denk ik. Vindt u niet?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, kort.

De heer VERMEULEN: Dat vind ik inderdaad niet. Aan het niveau waarop we leven, onze welvaart en onze consumptie, alles wat we hebben, hangt een prijskaartje. Dat kun je verplaatsen naar elders op de wereld, maar je kunt niet zeggen 'we gaan allemaal net zo luxe leven en net zo welvarend zijn als hier en tegelijkertijd minder uitstoten'. Dat doen we niet. Wat we doen, is onze vervuiling verplaatsen, verplaatsen naar China en derdewereldlanden zodat we hier kunnen zeggen 'we stoten minder CO₂ uit, we hebben hier minder vervuiling', terwijl het een globaal probleem is. Dus met de manier waarop we nu bezig zijn, zonder kernenergie, inzetten op vooral windenergie – dat is het schadelijkst van allemaal – gaan we het niet redden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van de Meeberg op dit punt, of een ander punt, dat mag ook.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Een ander punt voorzitter, dank u wel. Ik heb twee vragen aan mijnheer Vermeulen van Forza! De eerste is: we hebben een opdracht waarbij we in 2050 energieneutraal moeten zijn als Nederland. Op het moment dat we niet voldoen aan die opdracht, dat kunnen we ook in het stuk lezen, als we als gemeente geen goed bod neerleggen, gaat de provincie dat voor ons bepalen. Ik ben heel benieuwd hoe mijnheer Vermeulen ziet hoe wij ons als gemeente toch gaan inzetten om beloftes te halen. Dan denk ik dat hij het antwoord gaat geven waar ik mijn tweede vraag over ga stellen. Mijnheer Vermeulen heeft het over not in my backyard, dus we moeten de oplossingen zelf naar binnen halen, begrijp ik. Ik vraag me af waar in Zwanenburg precies de kerncentrale komt die Forza! zo graag wil.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter, ik begin met de laatste vraag. De kerncentrale mag komen waar nu mijn huis staat. Dat mag gesloopt worden, daar zet je de kerncentrale neer en daarna mag mijn huis erbovenop. Ik moet dan waarschijnlijk wel een paar trappen op, maar dat heb ik er graag voor over en ik ga daar lekker in mijn bedje liggen en ik ga daar slapen, ik heb daar geen enkele moeite mee. Dat was die vraag. Nu heb ik zo enthousiast antwoord gegeven op deze vraag dat ik de andere vraag al een klein beetje vergeten ben.

De heer BOERMAN: Dan even over deze vraag, voorzitter, als het mag?

De VOORZITTER: Ja, gaat uw gang.

De heer BOERMAN: Ik ken de heer Vermeulen als ondernemer, een echte ondernemer die graag kansen ziet. Wat betreft die kerncentrale staan er volgens mij niet zo heel veel regels in de weg om het voorstel te doen om daar een kerncentrale te bouwen, alleen dat voorstel zie ik niet. Ik vraag u: Komt u met een voorstel? Ik denk het antwoord wel te weten want nergens in de wereld komt zo'n voorstel want dat is gewoon veel en veel te duur.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, komt u met een voorstel?

De heer VERMEULEN: Ik kom niet met een voorstel. Ik moet zeggen dat ik hier misschien heel aardig

als volksvertegenwoordiger sta, maar dat het bouwen van een kerncentrale echt mijn pet te boven gaat. Dus ik zou het willen kunnen, maar ik kan het niet en dat geef ik eerlijk toe.

Volgende vraag. Iedereen komt altijd met het argument dat kernenergie te duur is en dat is uit de lucht gegrepen. Frankrijk is een land dat het gros van zijn energie opwekt met kernenergie en in Frankrijk is energie, elektriciteit het goedkoopst van heel Europa. Dus ik weet niet waar u het vandaan haalt. Dat komt niet uit feiten, dat kan hooguit uit de onderbuik komen.

De VOORZITTER: Graag via de voorzitter mijnheer Boerman. Er staan nog twee, drie mensen te wachten, dus een vervolgvraag van mijnheer Boerboom.

De heer BOERMAN: Laat ik het even toelichten. Er zijn landen in de wereld die wel optie geven tot het bouwen van kerncentrales, alleen er is in de hele wereld nu geen ondernemer te vinden die dat voorstelt want niemand durft het aan. Klaar. Dan is het heel gratis om te zeggen 'laten ze maar onder mijn eigen huis bouwen', want dat gebeurt gewoon niet en dat weet mijnheer Vermeulen ook en daarom is het gratis.

De VOORZITTER: Dat was geen vraag maar een mededeling. Dat gaan we niet meer doen. Mevrouw Van de Meeberg op dit punt.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Ik zal mijnheer Vermeulen nog even helpen want hij was mijn eerste vraag vergeten. Op het moment dat we als gemeente niet met een juist bod komen, gaat de provincie ons maatregelen opleggen en ik kan me voorstellen dat Forza! zeker niet wil laten gebeuren dat we opgelegde maatregelen krijgen. Dus ik ben benieuwd of Forza! ook nog haalbare maatregelen gaat voorstellen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter, Forza! gaat geen haalbare maatregelen voorstellen want iedere haalbare maatregel die wij voorstellen, betekent dat dat past in het kader van wat de minister ons heeft opgedragen en wij zijn het daar volstrekt niet mee eens. Wij willen niet de verantwoordelijkheid hebben voor de ellende die jullie over onze inwoners gaan uitstorten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Eerst mijnheer Koomen, die was net iets eerder en dan mag u. Mijnheer Koomen, D66.

De heer KOOMEN: Ja, voorzitter, ik wil van Forza! wel weten of u nog steeds een klimaatontkenner bent, of erkent u het probleem wel, maar bent u het niet eens met de oplossing?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik zou eigenlijk op beide ja moeten antwoorden, maar ik denk dat we deze avond de discussie over al dan niet klimaatontkenner moeten laten varen. Zoals u weet, ben ik iemand die wel uit eigen beweging aan eigen huis allerlei duurzaamheidsinvesteringen heeft gedaan. Dus ik ben daar niet per se tegen, maar ik ben tegen het dwingende karakter dat van deze RES uitgaat.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog een vervolgvraag mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Dat stelt me voor een deel dan toch wel gerust, dat u het klimaatprobleem niet ontkent. U bent het, zoals ik hoor, alleen niet eens met de oplossing. Dan heeft u denk ik een betere

oplossing want volgens mij zijn we het er wel over eens, tenzij u daar nog aan vasthoudt, dat kernenergie echt niet op korte termijn de oplossing gaat bieden. We kunnen er nog heel uitgebreid over discussiëren, maar dan wordt het heel technisch. We weten ook allemaal dat de echte kosten van kernenergie niet doorbelast worden in de stroomprijs, bijvoorbeeld de kosten voor het afval of de bouw van zo'n ding. Dus ik wil graag horen: wat zijn dan wel oplossingen als u wel iets wilt doen aan het klimaat?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. Ik wil antwoord geven op uw vraag en ook een aantal dingen zeggen over wat u hier als waarheden heeft gesteld. Ten eerste, de reden dat we geen kernenergie hebben, is niet omdat niemand dat wil bouwen. De reden dat we dat niet hebben, is dat we een overheid hebben die heeft laten zien dusdanig wispelturig en dusdanig onbetrouwbaar te zijn dat de investering, die in ten minste zestig jaar terugverdiend moet kunnen worden, zo risicovol is dat die niet doorgaat als er op voorhand geen garanties worden gegeven voor als die investering onverhoopt als er een nieuwe regering aantreedt, niet in zestig jaar terugverdiend kan worden. Nu hebben we het over kernafval. U zegt dat dat enorme hoeveelheden zijn. De hoeveelheid kernafval die Nederland tot nog toe heeft geproduceerd, past in een zeecontainer. En dan wil ik nog een ding zeggen, want u zegt allemaal dingen en iemand moet toch vertellen dat dat niet waar is. Een moderne windmolen zorgt waarschijnlijk voor meer kernafval dan de centrale waar u zo bang voor bent.

De heer KOOMEN: Even een correctie want u zei dat ik iets gezegd zou hebben wat ik niet gezegd heb. Voorzitter, als u dat goed vindt? Ik heb helemaal niet gezegd dat er veel kernafval is, alleen dat de kosten, de prijs, de werkelijke prijs van dat afval niet wordt doorbelast want dan zou het een heel ander prijskaartje worden. Maar deze technische discussie is eigenlijk niet zo interessant. Ik had graag oplossingen gehoord van u. Die hoor ik niet. We kunnen het ook hebben over kernfusie, nog meer utopieën in de toekomst, maar we moeten nu een probleem oplossen en ik wil het er graag over hebben hoe we het dan nu oplossen. Ik denk niet dat er betere oplossingen zijn. Dus wat mij betreft, gaan we wel de goede kant op.

De VOORZITTER: We krijgen straks nog een uitgebreid vrij debat, tenminste als u allemaal nog spreektijd over heeft. Dat doet mijnheer Vermeulen heel erg slim. Mevrouw Kerkhoff, gaat uw gang.

Mevrouw KERKHOFF: De heer Vermeulen stelt dat hij het absoluut niet eens is met het Klimaatakkoord. Ontkent u ook dat er iets is met het klimaat? Want we hebben het nu over de startnotitie van de RES en straks gaan we dat allemaal uitvoeren. Hoe is uw kijk op het klimaat? Daarnaast heeft u bedacht 'we gaan iets doen met kernenergie'. Daar is al wat over gezegd, maar dat is niet iets voor de gemeente en ook niet iets voor de provincie, maar de discussie over kernenergie is iets voor landelijk niveau. En we weten allemaal wat er in Japan is gebeurd met de kerncentrale. Dat is een stuk vervuiling waar de hele wereld niet op zit te wachten. Dus ik wil graag van u weten hoe u kijkt naar het klimaat zoals we het nu hebben en of u vindt dat het zo goed is, of dat we er iets mee moeten.

De VOORZITTER: Nou mijnheer Vermeulen, gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Wat ontzettend leuk dat u dit allemaal heeft gezegd. Alle dingen die u hier ook weer als waarheden poneert over kernenergie, zal ik terzijde laten, ik zal alleen antwoord geven op uw vraag. Het klimaat verandert doorlopend en we zullen dat niet ontkennen. We hebben in de middeleeuwen een periode gehad dat het hartstikke heet was, dat ze wijnranken hadden staan en een hele wijnindustrie hadden in Engeland. We hebben een periode gehad dat het heel erg koud was en

daar hebben we allemaal heel mooie schilderijen van en we hebben allemaal nog schaatsen in de kast liggen van toen we vroeger elke winter konden schaatsen.

De VOORZITTER: Via de voorzitter graag.

Mevrouw KERKHOFF: Sorry voorzitter, maar ijsstijden hebben niets te maken met hoe het nu is met het klimaat.

De VOORZITTER: Gaat u verder, mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja, we hebben nog niet zo heel lang geleden, en dan praat ik niet over tienduizenden jaren, een periode gehad – u moet dat maar een keer opzoeken als u op Google kijkt of een geschiedenisboekje van vroeger pakt, kunt u dat opzoeken – die ze de kleine ijstijd noemen. Dat is een periode die nog maar vijftig tot honderd jaar geleden begon af te lopen. Toen was het wat kouder dan nu en nu is het weer een beetje warmer, dus ik ontken niet dat het klimaat verandert.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Ik vind het zo mooi dat Forza! hier gewoon precies laat zien hoe Forza! is: hun eigen huis verduurzamen want dat levert wat op in de portemonnee, zeggen dat we van alles niet willen en tegen gedwongen maatregelen zijn, maar ook geen besluiten nemen zodat we gedwongen maatregelen opgelegd krijgen vanuit de provincie, en een voorstel doen voor kernenergie onder uw huis waarbij u laat zien dat u helemaal geen rekening houdt met uw directe leefomgeving en burens. Dus participatie ook, hop, voor de Bühne. Ik vraag u nog een keer: komt u eens met een concreet voorstel van wat u nu wel wilt, mijnheer Vermeulen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Mevrouw Van de Meeberg, dat ga ik niet doen. Ik heb net ook al gezegd, Forza! laat dit graag over aan de andere partijen zodat straks als alle inwoners enorm boos zijn over de dingen waar u ze toe gaat dwingen, dus die ze niet uit vrije wil doen... Voor iedereen die iets uit vrije wil doet, gaat de vlag uit bij Forza!, we hebben helaas de mooie vlaggetjes niet meer staan, maar er staat er hier wel eentje. Maar verder dan dat willen we niet gaan, dus we gaan onze inwoners niet dwingen, dat laten we aan u over.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Vermeulen. Dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer Blom van het CDA.

De heer BLOM: Nu al een interruptie? Nee toch? Mijn verhaal wordt niet zo spannend als dat van de vorige spreker, maar misschien toch wel interessant voor de mensen om te beluisteren.

Voor ons ligt de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid. Dit document is voorafgegaan door de notitie Programmatische aanpak energietransitie Haarlemmermeer. In een aantal bijeenkomsten ofwel RES-ateliers is inbreng van inwoners en raad opgehaald en dat zal in het raadsvoorstel zonneakkers en concept-RES verwerkt worden.

Ons standpunt wat betreft zonneakkers en windmolens is niet gewijzigd. Dus daar zal ik verder geen woorden aan vuil maken. De startnotitie zegt dat er in 2030 een landelijke hernieuwbare elektriciteitsbehoefte is van 84 terawattuur. Deze elektriciteit dient zonder kolen, olie of gas opgewekt te worden om de doelstelling, 49% CO₂-reductie, te behalen. De productie op zee zal dan volgens de prognoses 49 terawattuur bedragen. Dit resulteert in een hoeveelheid van 84 min 49, is dus 35 terawattuur dat op land geproduceerd moet worden volgens mijn berekeningen. Onze regio is een van

de dertig regio's, dus van die 35 terawattuur, denk ik dat we 1,2 terawattuur moeten opwekken in onze regio. In tabel 1 op pagina 7 valt te lezen dat de grootschalige opwek in Noord-Holland Zuid aan zon en wind reeds gerealiseerd of in voorbereiding op ruim 1 terawattuur uitkomt. Dit resulteert in een doelstelling van 1,2 min 1, is 0,2 terawattuur extra voor de regio Noord-Holland Zuid. Ofwel 20 tot 28 windmolens van 3 megawatt, of ca 300 hectare zonnepanelen. Daar wij een van de zes deelgebieden van de regio Noord-Holland Zuid zijn als Haarlemmermeer, zou dus redelijkerwijs een zesde deel daarvan voor onze verantwoordelijkheid zijn. Daar moeten we dus wel uit kunnen komen.

Als er echter op grote schaal datacenters in onze polder gerealiseerd worden, zal dat een enorme energievraag opleveren die op de een of andere manier moet worden verwerkt in het toekomstplaatje. We hopen dat deze energievraag niet een-op-een op ons bordje wordt gelegd. We zien dit als een landelijk belang dat plaatselijk wordt opgelost. Vergelijkbaar met Schiphol dat ook een landelijk belang is, dat wij hier in de Haarlemmermeer oplossen en dat buiten de RES-berekening valt.

We vragen nogmaals aandacht voor de aanleg van een stevig hoofdnet voor elektriciteit dat noodzakelijk is om de verschillende energiebronnen lokaal en internationaal te koppelen.

Wat betreft de warmteopgave, zal het lastiger zijn om aan de vraag te voldoen daar we in de Haarlemmermeer geen zware industrie of processen hebben waar veel warmte bij vrijkomt. De Meerlanden en de datacentra geven een mogelijkheid, maar dat is tot nu toe beperkt. Om tot een aanvaardbare warmteopgave te komen, is het dus noodzakelijk om de warmtevraag sterk te verminderen. Iets wat onzes inziens alleen maar mogelijk is door grootschalige inzet op isolatie van woningen en gebouwen. Hierbij kunnen we als gemeente een flinke stap zetten in het moderniseren en isoleren van ons eigen vastgoed en het stimuleren van burgers om datzelfde te doen.

De VOORZITTER: Wilt u afsluiten, u bent door uw tijd heen.

De heer BLOM: Dat is goed, ook de woningbouwcorporatie zal hierbij een aandeel moeten leveren. Kortom, laten we onze doelen vaststellen en trachten deze met concrete maatregelen te verwezenlijken. Voorzitter, tot zover.

De VOORZITTER: Mijnheer Blom, dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Van 't Hull, VVD.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter. We gaan het hebben over de startnotitie. De weg die moet leiden naar een goed bod dat we in juli met elkaar moeten gaan doen en daar gaan we het in april over hebben. We hebben bij de programmatische aanpak al wat aandachtspunten meegegeven, maar heel veel concreter is het nu nog niet geworden. Wel zijn we al wat verder omdat we besluiten hebben genomen dat we het gaan hebben over een biomassabeleid en een zonneakkerbeleid en een datacenterbeleid. Maar met deze startnotitie verwachten we het te hebben over en te besluiten over een pad voor een goed bod waarbij rekening is gehouden met de randvoorwaarden voor een geslaagde energietransitie.

Als VVD leggen we het dan langs de lat, is het haalbaar betaalbaar, betrouwbaar? Voor de haalbaarheid is het heel belangrijk dat er voldoende draagvlak is. Dan hebben we het over participatie. Dan zien we dat amper terugkomen in de startnotitie. We vinden het belangrijk dat dat draagvlak wordt gecreëerd, maar dan moet er wel een beeld zijn van op welk moment we mensen vragen om te participeren en met welk doel. We zien dan ook graag dat bij de bespreking van het conceptbod een tipje van de sluier wordt opgelicht van wat we gaan doen met participatie.

De energietransitie is van ons allemaal en van en voor iedereen. In Nederland hebben we de energietransitie opgedeeld in regio's en binnen de MRA-regio zijn wij een aparte regio. We vinden het als VVD heel goed dat we een aparte regio zijn want dan hebben we het heft in eigen handen. Het is goed dat we met een bod komen en dat we daar afspraken over hebben gemaakt binnen de MRA. We kunnen lezen dat er afspraken zijn gemaakt, maar we willen wel graag weten wat de afspraken zijn en

hoe deze ervoor zorgen dat als we een reëel bod doen, we niet worden overruled door andere regio's. Graag een antwoord van het college.

Dan betaalbaarheid. Er is nu duidelijkheid over de middelen, er is € 12 miljoen beschikbaar. Dat is op zich veel geld maar als je ziet dat dat verdeeld moet worden over dertig regio's, krijg je er wel een beetje ander gevoel bij. Dat kan toch niet alles zijn, en toereikend? Hoe kijkt het college daarnaar? En wat voor stappen gaat het college ondernemen om te zorgen dat het betaalbaar blijft voor onze gemeente en inwoners en wanneer krijgen we daar als raad zicht op?

En dan betrouwbaarheid. Ik mis nog wat, en dat noemde mijnheer Blom van het CDA ook al, aandacht voor het elektriciteitsnetwerk en de betrouwbaarheid daarvan. We hebben een dreigend stroomtekort. Ook een belangrijke voorwaarde in de haalbaarheid van de energietransitie. We moeten nog ergens een transformatorstation plaatsen en we moeten meer energieopwek transporteren in het netwerk. Wanneer kunnen we daar een voorstel voor verwachten?

We hebben het op dit moment qua energietransitie in de regio's voornamelijk gehad over energieopwek via windmolens en zonnepanelen. Dat zijn zeer ruimtevragende oplossingen voor ons mooie polderlandschap. En afhankelijk van wanneer de zon schijnt en de wind waait. Niet heel erg betrouwbaar. We hebben het er al eerder over gehad en we hebben geen voorkeur voor techniek, maar kernenergie lijkt toch wel weer in opmars te zijn en dankzij innovatie hoef je niet altijd meer te denken aan een grote kerncentrale. Er stond gisteren een artikel in het Financieel Dagblad over een fabrikant die nu prefab kerncentrales bouwt. Dat wordt lopendebandwerk. En er zijn ook kleinere kernenergiecentrales. Ik ben erg benieuwd hoe we daar als raad in staan; hoe we staan tegenover kernenergie op zich, hoe denkt het college daarover en hoe daarover wordt gesproken in de regio? Zeker qua betrouwbaarheid en voor de toekomst zou dat een reële optie kunnen zijn. Daar hebben we ook vorige week over gesproken tijdens het politiek café over energietransitie en klimaat. Dat hadden we als VVD georganiseerd en er was ook een aantal raadsleden aanwezig. Ook kwam daar de zorg duidelijk naar voren 'we moeten heel veel beslissen en heel veel dingen uitzetten, doen we dat wel met de juiste kennis? Hoe betrekken we de juiste experts bij dit proces en hoe borgen we dat in Haarlemmermeer?' Dus daar graag ook een antwoord op van het college.

Dus haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar, maar ook gezond realisme met oog voor innovatie. Anders vertaald: maak niet te veel tempo op dit moment zodat we ook flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Denk daarbij ook aan het aardgasvrij maken van wijken. We kunnen daar haast mee maken, maar dan moet overgegaan worden op elektriciteit en elektriciteit is nu juist schaars. En waar halen we die elektriciteit vandaan op een betrouwbare manier? Dat zijn kolencentrales en die stoten nu juist weer zoveel CO₂ uit.

De startnotitie en de programmatische aanpak zorgen voor het juiste uitgangspunt wat de VVD betreft, als slimme volger, maar nu nog de juiste randvoorwaarden. Voldoende middelen en goede participatie en een betrouwbaar energienetwerk. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, iets over de spreektijd, maar ik ben flexibel vandaag dus vooruit maar. Mevrouw Van de Meeberg van HAP.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Energie is een basisbehoefte. Je kunt je afvragen hoe de overheid zorgt dat die basisbehoefte blijvend beschikbaar en toegankelijk is. Iedereen, zelfs Forza! is er inmiddels van doordrongen dat de energie die we nu gebruiken en hoe we die gebruiken ten koste gaat van onze leefomgeving en dat daar veranderingen in moeten komen. Volgens het Klimaatakkoord moeten we als Nederland in 2050 energieneutraal zijn. We moeten daar, of je dat nou leuk vindt of niet, een bijdrage aan leveren, niet alleen als provincie maar ook als regio en gemeente, bedrijven en inwoners.

De nota die nu voorligt geeft een richting aan in het proces waarin we een verandering doormaken in de energievoorziening en energieneutraal worden als land. Ik wacht even voorzitter.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, Forza!

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. U heeft het steeds over het woord 'moeten'. Dat is natuurlijk zo, er is iemand van de landelijke overheid die zegt 'dat moet', en dan zegt u 'o, moet dat?' en u gaat het dan ook meteen doen. 65% van de huiseigenaren wil helemaal niets doen aan die huizen, dus die gaat u straks dwingen. Dat zijn waarschijnlijk ook uw buren, die zien u aankomen. Die gaat u dwingen om heel veel geld aan hun huis uit te geven wat ze helemaal niet willen en wat ook helemaal niet nodig is want alle landen om ons heen zetten juist volop in op aardgas, wat we al hebben en waar we een heel mooi netwerk voor hebben liggen. Dus waarom wilt u zo graag uw buren, uw vrienden, uw kennissen, de inwoners van onze mooie gemeente dwingen om dingen te doen die ze niet willen?

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Nou voorzitter, daar wil ik Forza! zeker antwoord op geven. Net als HAP is FORZA! een partij die heel klein en lokaal is. Ik ga helemaal niet over heel Nederland, maar waar we wel over gaan, is onze eigen polder waar u en ik allebei in wonen. Nu heb ik begrepen dat u besluit voor uw buren dat u een kerncentrale onder uw huis neerzet, ik ga iets minder ver, ik vind wel dat we aan de opdracht van de overheid moeten voldoen en ik wil ervoor waken dat we opgelegde maatregelen krijgen vanuit het rijk. Dus ik denk dat het heel verstandig is dat we als lokale overheid nadenken over hoe kunnen we zorgen dat inderdaad die inwoners die u heel belangrijk vindt, terecht, die vinden wij ook heel belangrijk, gaan meedenken en meepraten en meebeslissen en ook willen meewerken aan een andere manier van energiegebruiken. En u weet het ook – want u heeft uw eigen huis verduurzaamd om de simpele reden dat dat een investering is die u terugverdient – dus ja, we moeten op een andere manier energie gaan gebruiken. Dat is een feit, we moeten naar hernieuwbare energiebronnen toe. U heeft een beetje moeite met het woordje moeten, want ik ken u een beetje en u denkt 'ik moet helemaal niets'. Maar het spijt me, we moeten wel, mijnheer Vermeulen. En als we niet zelf het initiatief nemen en plannen bedenken, begrijp ik dat u graag wilt dat andere mensen een plan bedenken waarvan u kunt zeggen 'dat vind ik een heel slecht plan', maar zelf verder geen verantwoordelijkheid wilt nemen. Ik denk dat het heel verstandig is als we die verantwoordelijkheid wel pakken en aan de voorkant meedenken hoe we kunnen zorgen dat het draagvlak in onze gemeente zo groot mogelijk wordt.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat was een mond vol, voorzitter, zoals dat heet. Ik kom terug op de kerncentrale want u vindt het heel erg leuk dat ik graag een kerncentrale onder mijn huis wil. Ik zeg niet dat ik dat graag wil, maar als iemand hem ergens kwijt moet, en niemand wil hem, zet hem dan maar in mijn tuin, ik vind dat niet erg. Ik verhuis mijn spulletjes even ergens naartoe, we gooien het huis plat en daarna ga ik gewoon boven op die kerncentrale wonen, geen enkel probleem mee, dat ten eerste.

Vervolgens dat woord 'moeten', dat is iets dat door de landelijke overheid wordt opgelegd dat is heel makkelijk want je maakt plannen, dat moet, en vervolgens zeg je tegen de gemeenten, dat zijn wij dan, 'voeren jullie dat eens even uit'. Dat is een beetje waar het punt komt waar wij van Forza! moeite mee hebben want we willen dat helemaal niet uitvoeren. Er zijn heel goede alternatieven. Als we kijken naar de landen om ons heen die volop inzetten op gas, wat wij al hebben, zeggen wij van Forza! 'laten we eens beginnen met alles op gas te doen en dan inderdaad echt slim te leren'. Onze wethouder wil dat graag en ik hoop ook dat hij echt slim gaat leren. Dan gaan we eens rustig kijken 'hoe gaan we dat nou doen?' Ik hoorde net een ongelooflijk goed plan van de VVD want inderdaad, Rolls-Royce gaat in Engeland heel kleine kerncentrales bouwen die inderdaad gewoon op een

industrieterrein staan en daarover is een ding dat we zeker weten: heel betrouwbare energie. Elke keer als je het stekkertje in het stopcontact steekt, komt daar ook wat uit. En alle dingen waar u mee wilt komen, zijn alleen maar ellende.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Voorzitter, mag ik daarop reageren? Want ik ben nog nergens mee gekomen. Ik zit in de eerste alinea van mijn eerste termijn en ik ben nog nergens mee gekomen dus ik weet niet zo goed waarvan u vindt dat ik ergens mee kom. Ik geef alleen maar aan wat de provincie en het rijk hebben bepaald en dat het ons heel verstandig lijkt om daar zelf eigenaarschap bij te houden voordat het wordt opgelegd door een grotere overheid. Volgens mij is Forza! precies dat met mij eens.

De VOORZITTER: Mevrouw Van 't Hull op dit punt.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk is wat mevrouw Van de Meeberg zegt het punt dat ik ook wilde maken. Is het niet zo dat deze nota, en ook de programmatische aanpak, ervan uitgaat dat we van onderaf de mensen betrekken en juist zorgen dat ze uit zichzelf initiatieven ontplooiën en het dus niet van bovenaf opleggen?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Heel goed dat u dat zegt, dat was ook precies het laatste wat ik in mijn betoog stelde: ik heb u verteld dat wij voor alle plannen waar mensen zelf uit vrije wil mee komen omdat ze dat graag willen vanuit hun eigen waarden, de vlag uithangen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Gaat u verder mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel, het is mooi dat mijnheer Vermeulen zelf aangeeft dat het een betoog is, wat eigenlijk een interruptie had moeten zijn.

Het is een proces dat landelijk wordt ingezet met een opdracht die voor iedereen geldt en dit stuk is een startschot, niet meer dan dat. Wat gaan we doen met welk doel en wanneer? Inhoudelijk hebben we het nog niet echt ergens over. De vraag rijst: waar stemmen we dan nu eigenlijk over? Welke onderdelen van dit startschot kunnen we politiek maken? Dat is mijn fractie nog niet helemaal duidelijk naar aanleiding van dit stuk. Natuurlijk gaan we het nog hebben over biomassa, kerncentrales, zonneakkers en datacenters, maar daarover komen later dit jaar voorstellen naar de raad en tegen die tijd gaan we heel graag met elkaar op inhoud in discussie. HAP hoopt trouwens wel – dat is een advies aan het college – dat ondanks dat het losse onderdelen zijn, de integraliteit tussen de onderwerpen strikt wordt bewaakt.

Over dit stuk stemmen we op 5 maart a.s. Stel je voor dat Forza! gelijk krijgt en dat dit stuk wordt weggestemd, dan hebben we nog steeds een energieopgave waaraan we op onderdelen moeten voldoen. Wat ik wil meegeven over het voorgaande: Over dit stuk kun je ja of ja zeggen. Hooguit kunnen we nog een richting meegeven als het gaat om participatie, maar deadlines blijven staan want die zijn landelijk bepaald en de uiteindelijke opdracht blijft ook gewoon staan.

HAP mist in dit stuk een beetje de overwegingen, ofwel maak die duidelijk als college of stuur dit stuk ter informatie naar de raad. Wat HAP betreft, hadden we, als je echt naar het stuk kijkt, met het laatste kunnen volstaan. Over de inhoud komen we namelijk nog uitgebreid met elkaar te spreken.

Het proces, de context, de beoogde participatie, de organisatie en de planning zijn allemaal al eerder besproken en akkoord bevonden door deze raad. Bovendien wordt de integrale afweging gemaakt in de omgevingsvisie.

Amsterdam heeft overigens al een bod gedaan. Is dat in overleg gegaan met de regio? Is dit de uitwerking van het slimme volgerschap of lopen we nu stiekem toch al achter? Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van de Meeberg, dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Voorzitter, het voorstel voor de Startnotitie Regionale Energietransitie van de provincie is een taai en nogal wollig document maar we danken de ambtenaren voor de duidelijk one pager energietransitie, dat heeft ons in ieder geval enorm geholpen.

Datacenters worden gezien als mooie energieleveranciers van warmte, maar voorzitter, laten we niet vergeten dat ze ook enorme energieverbruikers zijn. En die energie moet wel ergens worden opgewekt. En is ook werkelijk getest of het werkzaam is, of moeten we uitgaan van uitgebreide theorieën? Dan de aardgasvrije buurten. Dat klinkt prachtig, maar niet overal in Nederland zijn het succesprojecten. Laten we vooral focussen op alleen aardgasvrije nieuwbouwwijken en niet huidige bewoners dwingen om gasloos te gaan.

EEN Haarlemmermeer is nog steeds geen voorstander van zonneakkers bij woonwijken. Helaas komt het fenomeen waterstofgas veel te weinig aan bod in deze startnotitie. Het is een wondermiddel, ik citeer hierbij, dat weinig aanpassing vraagt van ons huidige aardgasnetwerk. Kiwa stelt in het rapport Toekomstbestendige gasnetwerken dat het Nederlandse gasnet op eenvoudige wijze geschikt te make is voor distributie van waterstof.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter, u noemt waterstof een wondermiddel. Kunt u vertellen waarom dat een wondermiddel is want volgen mij is dat gewoon een element dat gemaakt wordt door elektrolyse van water.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Nu ben ik geen scheikundige of iets dergelijks, ik begreep dat het vrij eenvoudig is te maken en het is vrij eenvoudig te gebruiken in ons aardgasnetwerk, door het huidige netwerk toe te passen. Het is niet zo gevaarlijk dus het zou een uitstekend middel zijn ter vervanging van ons aardgas.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, kort graag.

De heer VERMEULEN: Ik zal het kort houden, voorzitter. Om waterstof te maken, hebben we nog meer windparken en zonneakkers nodig dan we nu al aan onze inwoners opdringen, want het verlies is enorm. De omzetting van elektriciteit naar waterstof betekent dat je heel veel energie verliest. Dus waar gaat u de extra windmolens en zonneparken neerzetten die nodig zijn om waterstof op te wekken?

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Mag ik dan een tegenvraag stellen: bent u een natuurkundige dat u het allemaal zo concreet weet, want ik citeer gewoon een rapport van het Kiwa en een andere instelling, dus dat wordt het woord van de instellingen tegen uw visie. Maar ik wil graag doorgaan met mijn verhaal, alstublieft.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen mag even reageren of hij natuurkundige is, daar ben ik ook wel benieuwd naar.

De heer VERMEULEN: Dat is een heel goede vraag. Ik ben geen natuurkundige, maar ik lees meer

dan alleen een rapportje van Kiwa. Als je in een onderwerp verdiept, vind ik ook dat je de diepte in moet gaan en dat je er iets van moet weten, anders sta je maar te kletsen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Spijker, gaat u verder met uw betoog.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Toch hoor ik nog graag een reactie van het college.

Dan de belangrijkste factor in de energietransitie, dat is natuurlijk communicatie en participatie. Dit wordt weer prachtig genoemd maar als ik op de gemeentelijke website iets zoek over energietransitie is daar helaas weinig te vinden. Wel is er op 4 maart een informatiemarkt nieuwe energie. Voorzitter, worden de inwoners ofwel de bezoekers dan op de hoogte gehouden van de nieuwe visie van de RES of kunnen ze nog iets inbrengen, een nieuw idee of een mogelijkheid? We staan er heel erg voor open.

De inwoners en bedrijven zijn net zulke belangrijke spelers als de energieleveranciers, dus laten we ook hun mening zeker van belang houden. Dit was het, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Spijker, dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer De Vries van de ChristenUnie-SGP.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter, op 5 september vorig jaar spraken we ook al over dit onderwerp. Intussen is er veel gebeurd en staat er binnenkort nog het een en ander te gebeuren. We gaan het hebben over datacenters, biomassa, en zonneakkers. Maar het voorliggende stuk lijkt heel sterk het karakter van een voortgangsverslag te hebben en een vooruitblik van procedurele aard. Het enige beslispunt is om de startnotitie vast te stellen.

We blijven benadrukken dat het van het grootste belang is om inwoners mee te krijgen in de ontwikkeling. We zien het op diverse plekken in het raadsvoorstel genoemd worden dus het voornemen tot participatie is er, maar de praktijk kan weerbarstiger zijn. Ik hoorde mevrouw Van 't Hull ook al het belang van participatie benadrukken en ik denk dat dat een van de grote opgaven zal worden voor dit proces.

Nog even terugkomend op zonnepanelen op daken, volgens de startnotitie gaat landelijk kleinschalig zon op daken al 20% van de geplande behoefte opleveren, 7 terawattuur. En dan komt nog de grootschalige zon op daken, dat is meer dan zestig panelen. Wat betreft dat kleinschalige is het dan vreemd dat op pagina 9 onder k. wordt gezegd dat het niet wordt meegenomen in de kwantitatieve beoordeling. Ik wil daar graag een reactie op van de wethouder.

Dan nog een puntje over de kerncentrales. Ik vind het een heel interessante discussie, niet in dit verband want ik denk dat het een langetermijnkwestie is, maar ik heb er met anderen ook al over gesproken. Het wordt soms voorgesteld alsof kerncentrales de meest betrouwbare leveranciers zouden zijn, dat hoorde ik onder andere mijnheer Vermeulen zeggen, maar ik las net een berichtje dat in november 2018 zes van de zeven kerncentrales in België helemaal stil lagen; hoezo stekker in het stopcontact en hij doet het? Doel is bijvoorbeeld een kerncentrale die om de haverklap stil wordt gelegd omdat er problemen zijn. Maar dat is een discussie die misschien later moet worden gevoerd.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie, eerst van mevrouw Van 't Hull want dames gaan voor en dan van mijnheer Vermeulen.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter, even inhakend op de onveiligheid van kerncentrales. Zoals u zegt, is van een aantal de stekker eruit gehaald. Het artikel waar ik eerder aan refereerde over kernenergie ging ook over het gegeven dat bij oudere kerncentrales de koeling niet zo goed geregeld zou zijn. Dus een stekker erin is misschien iets te simpel, maar de veiligheid is natuurlijk zeker een belangrijke issue.

De VOORZITTER: En vindt u dat ook, is de vraag eigenlijk.

De heer DE VRIES: Wat betreft de stekker, dat was meer een reactie op wat mijnheer Vermeulen zei 'je doet de stekker er thuis in en je hebt kernenergie uit je wandcontactdoos'. Dat was niet de stekker van de kerncentrales.

De VOORZITTER: Nou, mijnheer Vermeulen, steekt u de stekker erin.

De heer VERMEULEN: Ja, stel dat mijnheer De Vries iedere keer naar de raad komt in een oude Lada. Dan is de kans vrij groot dat u hier met regelmaat afwezig bent. Datzelfde geldt voor kerncentrales. U vergelijkt nu een Lada, een heel ouderwetse kerncentrale in België, waarin nog nooit geïnnoveerd is, met vierde generatie kerncentrales die nu nieuw gebouwd worden. Wilt u toegeven dat u met deze opmerking de feiten een klein beetje verkeerd voorstelt?

De VOORZITTER: Mijnheer De Vries.

De heer DE VRIES: Wie weet. Ik ben geen kerncentraledeskundige en ik kan me heel goed voorstellen dat kerncentrales die nu gebouwd zouden worden een stuk veiliger zouden zijn. Datzelfde argument kun je ook doortrekken naar windmolens. De eerste windmolens moesten zwaar gesubsidieerd worden en de huidige windmolens zijn een stuk economisch verantwoord en leveren veel meer op. Dus ook in die sector zit diezelfde vooruitgang die mijnheer Vermeulen bij de kerncentrales ziet.

De VOORZITTER: Mijnheer De Vries, uw tijd zit er al ruimschoots op. Ik ga nog naar een vraag van mijnheer Vermeulen en daar mag u nog op antwoorden.

De heer VERMEULEN: Is mijnheer De Vries ervan op de hoogte dat die enorme mooie windmolens waar u het net over heeft, zoveel rendement leveren omdat er een zeldzaam aardmateriaal in wordt gebruikt dat gewonnen wordt in China, waarvan in een gemiddelde windmolen ongeveer 1000 kilo zit, wat in China zorgt voor ongeveer 1000 kilo radioactief afval?

De VOORZITTER: Mijnheer De Vries, ten slotte.

De heer DE VRIES: Dat is mij bekend en ik lees het ook nergens. Ik laat die vraag en opmerking voor uw eigen rekening. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer De Vries, dan geef ik nu graag het woord aan de heer Kenselaar van GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Dank u wel voorzitter, de Startnotitie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, een lijvig maar veelomvattend stuk van plannen om de uitdaging van de energietransitie in de ons voorliggende periode tot 2030 met een doorkijk naar 2050 zo adequaat als mogelijk op te pakken en in te vullen. Aan alles lijkt gedacht om tot in detail op gebied van verantwoordelijkheden, besluitvorming, inspraak, zeggenschap, financiën, innovatie, en nog veel meer, aan te geven hoe de transitie eruit moet zien. Zelfs is er een risicoanalyse meegenomen. We zouden het bijna SMART noemen.

Toch heeft ook GEZOND Haarlemmermeer een paar vragen. Hoe ziet bijvoorbeeld de doorberekening van de toenemende vraag naar energie eruit? Is er een betrouwbaar rekenmodel op losgelaten? Er is namelijk in een informatieve bijeenkomst wel uit de doeken gedaan op welke manieren de transitie en ook de toenemende energievraag worden benaderd, maar wat betekent dit voor de cijfermatige

onderbouwing? Anders werk je naar iets toe dat uiteindelijk verder van je af is gelopen dan verwacht en dan kun je met een risicoanalyse wel eens te laat zijn.

Maar een belangrijkere vraag is eigenlijk: waar zijn de maatregelen om de vraag naar energie juist af te remmen of af te laten nemen? Is dat niet het grootste vraagstuk dat moet worden opgelost? Door achter de toenemende energievraag aan te hollen, loop je langzamer in dan wanneer je ervoor zorgt dat de energie jouw kant op komt, qua vraag. We zien hierover niets genoemd in de RES. Sterker nog, op pagina 12 en 13 lezen we onder het kopje 'leidende principes voor de kwantiteit RES' dat energiebesparende maatregelen niet meetellen voor de vermindering of vermeerdering van het bod. Het bod dat Noord-Holland Zuid moet uitbrengen om het deel van de gestelde 35 terawattuur te realiseren. Net als het in dezelfde regel genoemde kleinschalig zon op dak, installaties minder dan zestig panelen, die niet mee blijken te tellen voor de totaalsom. Het lijkt hiermee zelfs wel dat besparing op energieverbruik door particulieren of kleine bedrijven niet eens serieus genomen wordt. Hoezo telt dit niet mee? Veel druppels op een gloeiende of broeiende planeet zorgen wel voor een flinke bijdrage dus waarom niet als zodanig in de doelstelling meewegen? Worden er aan toekomstige, nog te bouwen, grote dakconstructies ook eisen verbonden zodat ze te allen tijde van zonnepanelen kunnen worden voorzien zonder dat dit bouwtechnische problemen veroorzaakt? Ik denk even aan het AFAS stadion een eindje verderop hier. Als u dan ook kunt uitleggen wat precies een ruimtelijk pauzegebied is, is dat ook weer duidelijk voor ons en ik wil u hier vast bedanken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Met het kleine risico dat er wat technische vragen inzaten, maar dat horen we straks uiteraard van de wethouder, dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer Koomen van D66.

De heer KOOMEN: Dank u voorzitter. Eindelijk ligt hij er, de Regionale Energiestrategie. 28 juni jl. hadden we namelijk ons Klimaatakkoord en zes maanden later zou er dit stuk moeten liggen. Het is iets later geworden, maar het ligt er en we staan voor een forse opgave. En wat D66 betreft, en gelukkig hoor ik dat van bijna iedereen, een noodzakelijke opgave. Maar wel een forse opgave. We moeten af van dat fossiele brandstoffen verbranden, het fossiele tijdperk is echt voorbij. En gelukkig ziet zelfs Forza! dat in. We hebben alleen nog discussie over de oplossingen. Wonen op een kerncentrale kan echt niet. Ik roep Forza! op: doet u eens een werkbezoek aan een kerncentrale en kijk eens hoeveel veiligheidssystemen daaromheen zitten. Wonen op een kerncentrale gaat voorlopig echt niet gebeuren. We moeten aan de slag met oplossingen die ons wel wat brengen want langer wachten kan echt niet meer.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, gaat u op de kerncentrale wonen? Dat heeft u al gezegd.

De heer VERMEULEN: Dat heb ik al gezegd, ik wilde dat even rechtzetten. We willen helemaal niet van de fossiele brandstoffen af in razend tempo. Uiteindelijk wel, prima, maar niet in het tempo waarin u het wilt doordrukken.

De VOORZITTER: Dat was geen vraag maar een opmerking. Ik wil u verzoeken om vragen te stellen aan de spreker en opmerkingen kunt u straks maken in het debat. Gaat u verder, mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Ik schrok even ik dacht even dat u zei 'we willen niet van fossiele brandstoffen af', maar daarna werd het wel genuanceerd met de discussie over tempo. Daar kunnen we het al een stuk beter in vinden, daar kunnen we het over hebben, want volgens mij moet het inderdaad een stuk sneller dan u zou willen.

We moeten echt naar duurzame energie en dat gaan we ook doen en dat staat in het stuk uitgewerkt. Ik wil zeggen: we kunnen dat best. Aan alle partijen die somberen, zeg ik: geloof wat meer in de mensen en in innovatie die we met elkaar allemaal al voor elkaar hebben gekregen. Als je om je heen

kijkt, zijn we al best een eind. En om het maar te gebruiken: yes, we can, wir schaffen dass, wij kunnen het, laten we het ook gaan doen! Het is beter voor mens, de natuur en gewoon een stuk prettiger wonen, zeker in ons kikkerlandje dat toch echt wel onder NAP ligt. En nog even ter herinnering, die blauwe vloer, weet u het nog allemaal, zou anders het zeeniveau zijn. We hebben hier nog wel extra ons best te doen. En niet nimby zeggen 'laat de burens het maar doen, wij gaan nog lekker even door met verbranden want dat is goedkoper'. Als je de prijs echt door zou berekenen, is het echt niet goedkoper.

Kortom, er staan in het stuk veel goede zaken en het is wat ons betreft niet of of maar en en. Maar twee dingen missen we. We missen de verbinding met bedrijven. Alleen datacenters worden genoemd maar toch zijn er ook echt andere energievreters, ook bij ons in de polder, Schiphol, maar ook in de regio, Tata Steel is er eentje, maar ook in de tuinbouwkassen wordt volgens mij aardig wat energie verstoekt. Die missen we eigenlijk in dit strategiestuk. Het is meer dan alleen datacenters dus wat ons betreft hadden die een plekje moeten krijgen. Misschien krijgen die dat alsnog, ik vermoed van wel, maar benoem het dan ook even.

En een tweede, het andere punt dat ik andere partijen ook al heb horen noemen, is het betrekken van inwoners en bedrijven. Dat is heel mager. We vragen ons af hoeveel bijeenkomsten er al zijn geweest, want het plan was toch dat we zoveel mogelijk maatschappelijke verandering en maatschappelijke betrokkenheid willen? Wat gaan we dan doen en wat hebben we al gedaan? Dat vinden we nog erg mager. We verwachten meer aan de voorkant.

Kortom, goed om hiermee aan de slag te gaan. Noodzakelijk, tempo erop en meer bedrijven en inwoners erbij betrekken. Dat is wat D66 betreft wat er moet gebeuren.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Koomen dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Kerkhoff van de PvdA.

Mevrouw KERKHOFF: Dank u wel voorzitter, eigenlijk zou de heer Klijn hier staan, maar die is ziek naar huis gegaan, dus ik heb het van hem overgenomen.

De PvdA vindt dat de startnotitie die vandaag op de agenda staat en die in concept al langer geleden aan de orde is geweest, al lang geleden aan de orde is geweest en nu pas hier op de rol staat. De provincie Noord-Holland heeft ervoor gekozen de besluitvorming los te koppelen van de ondertekening van het Klimaatakkoord. En met de uitbesteding van de werkzaamheden ter voorbereiding van de concept-RES zijn we gelukkig al begonnen.

De besluitvorming volgt in april. De besluitvorming in onze regio, en daarmee dit debat, komt dan ook volgens de PvdA op een raar, vreemd tijdstip. Het is veel zinvoller om het debat straks in april te voeren, want dan gaat het op inhoud.

De PvdA vindt het een goede startnotitie. Doelen, processtappen en tijdplanning worden helder omschreven. De besluitvorming krijgt de nodige aandacht, maar het blijft voor ons volstrekt onduidelijk hoe knopen doorgehakt worden. Deelnemers aan het besluitvormingsproces zijn de regio's, de deelregio's, gemeenten, de waterschappen, provincies en werkateliers. Ik kan me voorstellen dat er verschil van opvatting kan ontstaan en wie hakt dan de knoop door?

Eigenlijk is in deze sessie de inhoud van de Regionale Energiestrategie niet aan de orde. Indien het debat toch gaat over inhoud, wil de PvdA het hebben over de vestiging van de biomassa centrales. Er bereiken ons de laatste tijd onrustbarende berichten over biomassa centrales in de gemeente Ede. De eigenaar van die centrale wil ook een centrale hier in De Liede opstarten en in 2019 is een deel van de raad op werkbezoek in Ede geweest. Ik kreeg toen daar een behoorlijk positieve indruk. De werkelijkheid is wellicht toch anders dan toen is voorgespiegeld. Bij de inwoners en gemeenteraad is onrust ontstaan door regelmatige stankoverlast en rookontwikkeling. Volgens diverse publicaties worden de emissienormen met regelmaat zwaar overschreden en volgens andere bronnen voldoet men wel aan de normen. Bij tekort aan hout en snoeiafval uit de omgeving wordt de brandstof met vrachtwagens uit het buitenland aangevoerd en de communicatie hierover naar de inwoners is slecht.

Voor de PvdA is nog niet duidelijk dat biomassacentrales bijdragen aan de vermindering van CO₂ en bovendien zijn we ongerust over de mogelijke uitstoot van fijnstof en ultrafijnstof. We gaan ervan uit dat het college dit alles onderzoekt ter voorbereiding van het beleid dat we in de loop van het jaar gaan vaststellen in het voorjaar.

De VVD heeft gevraagd hoe we staan tegenover de oplossing van kerncentrales. Ten eerste is dat niet aan ons als gemeente en raad. Dat is een landelijk iets, althans, dat vinden wij. En wij zijn geen voorstander van kerncentrales. Ik heb net al gezegd...

De VOORZITTER: Wilt u afronden, u bent ver over uw tijd heen inmiddels.

Mevrouw KERKHOFF: Ja, ik geef antwoord op een vraag van de VVD.

De VOORZITTER: Dat had u dan anders moeten doen, u heeft nu uw spreektijd en u bent al een minuut over uw tijd heen, dus ik vraag of u afrondt, dank u wel.

Mevrouw KERKHOFF: Wij zijn geen voorstander van kerncentrales. Dat moet je op landelijk niveau bespreken met elkaar. Er zit een aantal gevaren aan en verder willen we slimme volger zijn in het tempo van allerlei andere energiezaken.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Kerkhoff, dan geef ik nu het woord aan mijnheer Boerman van GroenLinks.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, er is al heel veel gezegd, maar laat ik er nog een paar dingen aan toevoegen. Ik sta hier vandaag geschokt en ook blij. Eerst even een waarom ik ben geschokt. Dat zeg ik omdat Nederland van alle EU-landen het verst verwijderd is van het verwezenlijken van de klimaatdoelstellingen van 2020. In 2017 kwam 6,6% van de in Nederland opgewekte energie uit duurzame bronnen, zoals windmolens en zonnepanelen. Volgend jaar moet het 14% zijn. In geen enkele EU-lidstaat is het gat zo groot.

In de voorbereiding op deze sessie keek ik ook nog in de klimaatmonitor van het CBS en daar viel ook iets op over de gemeente Haarlemmermeer, dat bedrijven en instellingen in deze gemeente een enorme groei laten zien in hun energieverbruik van zo'n 1 miljard kilowattuur in 2016 tot maar liefst ruim 1,7 miljard in 2018. Volgens cijfers van het CBS. We zijn hier dus een enorme gebruiker van energie, per inwoner misschien wel de grootste verbruiker van het land. En dat groeit ook nog eens hard.

Dan waarom we blij zijn. We lijken met deze nota eindelijk in te zien dat dat enorme verbruik ook een verplichting met zich meebrengt. In elk geval een morele verplichting naar de generaties na ons. Het is al eerder gezegd. Vanochtend konden we lezen dat Amsterdam die verplichting al heeft vertaald in een ambitie. We zijn daar blij mee en we roepen deze raad dan ook op om bij dit voorbeeld heel snel slimme volger te worden. Slimme volger van Amsterdam. Ergens is het jammer dat we als gemeente hier nog geen voorlopig bod doen voor de totale opdrachtsom van de RES en nog geen aantal watt noemen. Dat had wat ons betreft in ieder geval de ambitie scherp weergegeven. Dat had een stip op de horizon gegeven en ook de overtuiging weergegeven 'we gaan dit redden, we gaan het gewoon doen'. Maar we zijn in elk geval blij dat we wel de visie uitspreken om met een goed bod te komen en niet nu al allerlei belemmeringen opwerpen of onzin verhalen vertellen zoals over kernenergie, want dat is alleen maar uitstel.

Ook over hoe we dat gaan doen, waar en wat, praten we niet vandaag. We praten niet over biomassa, niet over datacenters, niet over zonneakkers. Dat maakt het lastig om het integraal te benaderen maar de start is in ieder geval wel goed en daarom zijn we positief. Over de ambities, maar ook over het proces, over iedereen betrekken, bottom-up. Dat ziet er goed uit. We willen hier nogmaals het streven om voldoende ruimte te bieden aan burgerinitiatieven op energiegebied onderstrepen want die zijn er

wel degelijk. Met name eigenaarschap, ook in letterlijke zin, kan het lokale draagvlak enorm vergroten, zo leert de ervaring. En als er dan lokale initiatiefnemers zijn, bijvoorbeeld op het gebied van zonneakkers, moeten we die nu al faciliteren en niet tegenwerken. Geef ze die ruimte, nu al.

De aandacht in de RES, het is al eerder gezegd, lijkt te gaan naar voldoende opwek. Het moet straks allemaal optellen tot een voldoende eindbod en dat is logisch en goed, maar wat ons betreft niet genoeg. Het begint natuurlijk allemaal met de energievraag en ook bij het beter bij elkaar brengen van vraag en aanbod van energie. Dat moet hoger op de agenda blijven, zo denken wij.

De VOORZITTER: Gaat u afronden?

De heer BOERMAN: Laatste punt, voorzitter, ik zal afronden. Vooruitlopend op het vervolgtraject over grootschalige zon op het dak. We hadden het in onze fracties al gekscherend 'zon op iedere doos' genoemd. Kunnen we niet nu al in het bouwbesluit opnemen dat nieuwe grootschalige bedrijven dat gewoon moeten doen?

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boerman. Mijnheer Beusenberg, SRH.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter, de fractie van SRH is ook een voorstander van kernenergie en ik zal u uitleggen waarom. Mijn zoon zit op de tribune en die zegt 'de twee grootste ongelukken die er ooit met kernenergie zijn gebeurd, komen doordat er een zeer verouderde centrale stond – daar heeft hij natuurlijk gelijk in, Tsjernobyl – en door een natuurramp, en dat was in Japan. In Rotterdam wordt kernaafval bewaard dat tegen alle natuurrampen beschermd is.' Ook dat klopt. 'Er rust een taboe op kerncentrales en kernenergie is de schoonste vorm van energie die er is. Dat spul wordt in Rotterdam in een grote oranje doos opgeslagen – zal Forza! leuk vinden, haha.' O, dat hoorde er niet bij... Ik moest het toch even melden.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, mijnheer Koomen heeft een interruptie.

De heer KOOMEN: Japan is een zeer gedisciplineerd land dat zeer goed is in alle veiligheidssystemen en daar dachten ze ook dat het absoluut veilig was. Dat wilde ik u nog even meegeven en ik wil u vragen: waarom denkt u dat al die centrales zo lang meegaan en waarom denkt u dat die niet eerder gesloten zijn?

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Waarom ik dat denk dat die kerncentrales nog niet gesloten zijn? Ik denk omdat ze dan nog rendabel zijn. Daarom blijven ze natuurlijk in gebruik, maar op het moment dat ze haarscheurtjes of scheurtjes gaan vertonen, zou ik zeggen 'direct sluiten en nieuwe kerncentrales bouwen'.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Dan moet ik u uit uw droom helpen want dat is precies de reden waarom kernenergie eigenlijk niet meer rendabel is, omdat het zo ontzettend duur is. Die centrales gaan zo lang mee, die worden maar opengehouden, omdat het te duur is om een nieuwe te bouwen, dus helaas.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Daar geloof ik niet in, voorzitter. Daar geloof ik echt niet in. Waar ik wel in

geloof is in innovatie.

De VOORZITTER: Ik denk dat mijnheer Vermeulen wil reageren op mijnheer Koomen, mijnheer Vermeulen?

De heer VERMEULEN: Ik wil inderdaad reageren op wat mijnheer Koomen zegt voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg, heeft u wat in te brengen? Dan kunt u naar de interruptiemicrofoon komen.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Inderdaad voorzitter, even een punt van orde, ik zie meerdere mensen gebaren. Mijnheer Vermeulen staat bijna de hele avond aan de microfoon en dat is helemaal niet erg, maar we zitten nog in de eerste termijn en dat is hooguit voor interrupties, maar volgens mij is het niet de bedoeling, en daar spreek ik u op aan voorzitter, dat mijnheer Vermeulen hier gaat reageren op mijnheer Koomen, want dat is iets voor de tweede termijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Dank u wel voorzitter. Omdat ik mevrouw Van de Meeberg erg hoog heb zitten, zal ik haar een beetje tegemoetkomen. Het enige wat ik tegen mijnheer Koomen wil zeggen is: alles wat u als waarheden poneert zonder daar met een degelijke onderbouwing voor te komen, nemen we voor kennisgeving aan, maar wat u zegt is volstrekt niet waar.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ik kreeg net de opmerking dat ik over mijn spreektijd heen was, mij verbaast het ook zeer. Laat ik het zo even zeggen als punt van orde.

Maar de heer Beusenberg zei net 'ik geloof er niet in dat kerncentrales zo duur zijn'. Maar als hij daar niet in gelooft, waarom ziet hij dan nergens in de wereld nu aanvragen liggen? Waarom gebeurt dat gewoon niet?

De VOORZITTER: Voordat mijnheer Beusenberg antwoord geeft, wil ik even wat rechtzetten, in een sessiedebat zijn er geen spreektijden bij interrupties, dus al staat iemand een uur te praten, dat mag gewoon. Dat mag u ook doen. Alleen als u eigen tijd heeft bij het spreekgestoelte, zijn er spreektijden. Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Oké, waarom zijn er dan geen nieuwe aanvragen? Ik denk dat dat vanuit de landelijke politiek komt met het oog op de stikstof...

De heer BOERMAN: Ik heb het over de hele wereld.

De VOORZITTER: Wilt u het via de voorzitter doen? Dank u wel.

De heer BEUSENBERG: Mag ik verder? Daar komt mijnheer Vermeulen weer aan.

De VOORZITTER: Ik stel voor om eerst mijnheer Beusenberg even zijn termijn af te laten maken en dan zo meteen verder te gaan met elkaar.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Net als de PvdA wil ik over biomassa vertellen. In eerste

instantie... We zijn voor iedere innovatie op het gebied van schone energie of betere energie, maar op het moment dat je in het ootje wordt genomen, want dat is wat ik uit uw woorden haal en dat heb ik ook al in verschillende televisieprogramma's gezien, houdt het voor mij op.

Dan naar mijnheer Spijker over waterstof. Dat vind ik een heel goed idee want er is duidelijk gesteld door onderzoekers dat de infrastructuur van gasleidingen heel goed kan worden gebruikt voor waterstof.

En de grootste zorg van SRH, dat heb ik ook in een vorig debat al gezegd, is dat we een infrastructuur om elektra te transporteren hebben, maar die is veel te klein. Op het moment dat er nog veel meer elektrische auto's bij komen, lopen we vast. Dus ik vraag het college om daar in ieder geval vaart achter te zetten zodat we in deze regio in ieder geval infrastructuur hebben groot genoeg om ook datacenters te voorzien.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, wilt u ook afronden, u bent ook ruimschoots over uw tijd heen. Dank u wel. Mijnheer Vermeulen en dan mijnheer Boerman.

De heer BEUSENBERG: Ik mag toch nog wel een laatste zinnetje zeggen?

De VOORZITTER: Nee, dat mag zo meteen, de heer Vermeulen eerst en dan mijnheer Boerman.

De heer VERMEULEN: Ik heb net zo'n aanstekelijk mooi verhaal gehouden en daarin precies verteld waarom er geen hele stapels aanvragen voor kerncentrales liggen. Dat is niet omdat het duur is, dat is omdat een overheid per definitie onbetrouwbaar is. Dat is de enige reden. De reden is: je legt zonnepanelen op je dak en je mag salderen, zodra je dat gedaan hebt, zegt de overheid 'nu mag het niet meer'.

De VOORZITTER: En uw vraag, mijnheer Vermeulen?

De heer VERMEULEN: Of mijnheer zich ervan bewust is dat de enige reden is dat er geen kerncentrales worden gebouwd is dat ze lang meegaan en dat zomaar halverwege de tijd de stekker eruit getrokken kan worden. Dus bent u met mij eens dat de onbetrouwbaarheid van de overheid eraan ten grondslag ligt dat er geen kerncentrales worden gebouwd.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Volgens mij is die vraag nu niet aan mij gesteld en is het een interruptie op het betoog van mijnheer Beusenberg.

De VOORZITTER: Vertelt u wat u wilt vragen.

De heer BOERMAN: De vraag die ik aan mijnheer Beusenberg heb is: ik hoor de heer Beusenberg allerlei dingen zeggen, hij gelooft in waterstof en in kerncentrales. We hebben een opgave dat we voor 2030 iets moeten doen. Al die dingen zoals die kerncentrales, die heel kleine onder het huis van mijnheer Vermeulen kunnen we misschien heel snel bouwen, maar al die andere niet. Wat gaat mijnheer Beusenberg doen voor 2030 zodat we in ieder geval iets doen aan de opwek van duurzame energie? Niet zeggen 'ik geloof in experimenten', wat gaan we doen?

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: In ieder geval dat ik het college hierbij vraag om ook kernenergie bij de landelijke overheid neer te leggen omdat we daar als SRH niet verkeerd tegenover staan. Ik heb de

VVD gehoord en Forza! gehoord daarover. Ik heb de PvdA gehoord die het ook heel graag niet wil. Dus.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank u wel voorzitter, nog een keer. Ik heb gevraagd wat gaat u doen voor 2030. Als u een kerncentrale wilt, als u een vergunningaanvraag wilt doen, duurt dat minstens vijftien jaar. Dan zitten we in 2040 en hebben we al die tijd niets gedaan. We lopen nu al Europees gezien ver, ver achter, niemand loopt zover achter als Nederland en Haarlemmermeer nog in het bijzonder. Wat gaat u doen voor 2030? Ik hoor helemaal niets.

De VOORZITTER: Graag via de voorzitter, dank u wel.

De heer BEUSENBERG: Voorzitter, met alle respect, maar mijnheer Boerman luistert niet. We zijn voor innovatie. Dat geldt dan ook voor zonne-energie en dat geldt voor windenergie, dat geldt voor alles. De jeugd heeft de toekomst en wat ons betreft, wat SRH betreft, gebeurt dat in een schone omgeving en we staan open voor alle suggesties ook kerncentrales. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u, dan hebben we hiermee alle fracties gehad en dan geef ik nu graag het woord aan de wethouder, mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Dank u wel voorzitter. Waar zal ik eens beginnen. Laat ik maar beginnen met de vraag die de PvdA heeft gesteld en ook een aantal anderen van u, hoe zit het nu met het stuk dat hier voorligt, is dat nu een inhoudelijk stuk of is het een procesmatig stuk? Dit is inderdaad een meer procesmatig stuk en ik sluit me aan bij wat de PvdA heeft gezegd, in april gaan we eigenlijk inhoudelijk met elkaar bespreken welke kant we op willen. En natuurlijk, bij al die tussenstappen die ook op die mooie one pager staan, waar mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer het over had, staat ook waterstof dus daarmee hoop ik meteen aan uw verzoek te voldoen dat we daar wel degelijk naar kijken.

En dan maak ik een bruggetje naar iets dat vanavond veelvuldig aan bod is gekomen, kernenergie. Dat snap ik, dat is natuurlijk iets dat veel besproken wordt; moeten we dat wel doen of niet doen. De PvdA zei al 'dat is eigenlijk iets dat het rijk besluit, waar we dat dan doen, als we dat al zouden willen'. Ik denk wel dat het goed is dat je als college niet op voorhand zegt 'dat gaan we niet doen als daar mogelijk sprake van is'. Zeker niet als dat misschien in een woning kan. Waarom zou je van tevoren de deur dicht houden, wanneer we van alle opties, ook waterstof en biomassa zeggen 'we moeten overal naar kijken en we moeten niet de deur te snel dicht gooien'? Ik denk dat we dat ook voor kernenergie niet te snel moeten doen. Maar nogmaals, dat is echt iets dat op rijksniveau wordt besloten en er zijn volgens mij ook al een aantal locaties aangewezen. Dicht bij een luchthaven is misschien niet de meest voor de hand liggende keuze daarin. Maar ik laat dat soort belangrijke beslissingen dan over aan het rijk. Dat is iets waar u het veel over heeft gehad.

Een ander ding waar u over heeft gesproken is waarom doen we dat dan pas nu, die startnotitie? Andere gemeenten om ons heen hebben dat al eerder gedaan. We hebben u ook middels een brief erover geïnformeerd waarom we daarvoor hebben gekozen. Dat was omdat destijds het Klimaatakkoord er nog niet lag en we dus ook nog niet zo goed wisten hoeveel geld we van het rijk zouden krijgen. Inmiddels weten we dat iets beter. De VVD vroeg daar ook naar, in het stuk staat dat we maar € 12,5 miljoen krijgen, is dat dan genoeg? Nee dat was niet genoeg en daarom hebben gemeenten bij het VNG-congres aangedrongen op meer geld en de gemeente Haarlemmermeer heeft dat ook gedaan. We hebben van het rijk € 10 miljoen extra gekregen alleen voor het RES-proces, dus niet voor de uitvoering want dat zijn natuurlijk de echte kosten. Denk bijvoorbeeld aan de aardgasvrije wijken, daar heeft het rijk ruim € 400 miljoen voor vrijgemaakt. Zo zijn er natuurlijk tal van andere

onderwerpen die we ook nog los met elkaar gaan bespreken, denk bijvoorbeeld aan warmtenetten, et cetera, waar ook ontzettend veel geld bij moet als je dat daadwerkelijk wilt realiseren. Dus het bedrag dat nu is vrijgemaakt, die € 22,5 miljoen, is echt voor het proces en de inrichting daarvan. Denk bijvoorbeeld aan de ateliers en dat soort zaken meer; hoe kunnen we mensen meenemen?

Laat ik dan ook maar even blijven bij 'hoe kunnen we mensen meenemen?' want een aantal van u heeft ook gezegd 'hoe zit het met de participatie, dat lees ik hier niet zo goed in terug'? We hebben natuurlijk ons eigen participatiebeleid. Dat hebben we sowieso al, maar het zijn ook heel veel verschillende onderwerpen die voorbij komen. Op het moment dat we het over een biomassacentrale hebben die eventueel ergens zou landen, hebben we daar nog geen beleid voor, dat komt inderdaad in Q2 zoals de PvdA al terecht stelde. Maar als je het gaat hebben over biomassa en aardgasvrije wijken, ga je daar op locatie met mensen over in gesprek. Het is niet zo zinvol om als er bijvoorbeeld een biomassacentrale komt in – op het gevaar af dat ik nu de naam van een kern noem, ik noem ik er even at random een – Abbenes, geen paniek, hij staat daar niet, ga je daar in gesprek over die biomassacentrale. Het heeft niet zoveel zin om dan in Zwanenburg over die biomassacentrale te gaan praten. Hetzelfde geldt voor aardgasvrije wijken die wellicht in – ik noem weer at random een wijk – Overbos zou komen, dan ga je niet naar Burgerveen toe om te praten over de aardgasvrije wijk in Overbos. Dus volgens mij is dat de participatie waar we naar op zoek gaan als die verschillende deelonderwerpen spelen. Ik denk dat het goed is dat we met het beleid dat we nog aan uw raad gaan presenteren het ook hebben over wat voor soort participatie we precies verwachten bij zonneakkers, biomassa of aardgasvrije wijken. En nogmaals, we hebben al die onderwerpen en we nemen dat heel serieus en dat is ook een beetje het antwoord op D66 die vraagt 'bent u al in gesprek met inwoners en ondernemers?' Ja, zeker, daar zijn we mee in gesprek en ik ben het ook eens met GroenLinks die zegt 'we hebben ook veel grote energieverbruikers hier, bent u bereid om daarmee in gesprek te gaan?' Jazeker, dat lijkt me ook heel goed en de eerste gesprekken zijn al gepland want het is natuurlijk ontzettend mooi als die grote energieverbruikers van hun kant ook iets willen doen. Dus ja, ik ben daar zeker toe bereid en ik ga zeker met ze in gesprek want dat is iets wat de gemeente niets kost. Ik kan op de deur kloppen en zeggen 'ik zou het ontzettend verstandig en goed vinden als u ook mee wilt doen aan de energietransitie', dus dat ga ik zeker doen, die handschoen pak ik op.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen, kort graag.

De heer KOOMEN: Ja, heel kort. Begrijp ik als u zegt 'ik ben in gesprek', dat dat geldt voor zowel Schiphol, daar bent u volgens mij wel vaker mee in gesprek, als voor de agrarische sector, de kassen, die heel veel energie verbruiken?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Ja, in de breedste zin van het woord. We hebben hier ook heel grote bedrijven zitten die ongetwijfeld misschien willen bijdragen. In Beukenhorst hebben we ook heel veel grote multinationals, het zou fantastisch zijn als die multinationals gewoon zonnepanelen op hun dak leggen en ook een eerste stap zetten. Dus ja, in de breedste zin van het woord wil ik in gesprek met bedrijven. De LTO is natuurlijk een gesprekspartner waar we ook mee aan tafel zitten, al is het alleen al vanwege de ruimtelijke inpassing. Dus ook daar hebben we veel gesprekken mee.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Mijn vraag is: bent u ook in gesprek met de agrarische ondernemers over de energietransitie? Staan daar ook afspraken mee gepland? Dat is mijn concrete vraag.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Ja, sterker nog, ik heb al eerder gesprekken gehad, ook met agrarische ondernemers. Niet alleen vanwege de vraag 'wat kunt u doen?', maar ook omdat we als college hebben gezegd 'de schaarse ruimte die we hebben in de polder vinden we ontzettend belangrijk'. Dus ik ben samen met de wethouder van Ruimtelijke ordening al veelvuldig in gesprek geweest met de agrariërs om van hen te horen hoe zij daartegenaan kijken en welke invulling van onze polder zij voor zich zien. Want uiteindelijk moet je het wel samen doen. Je kunt niet iedereen tevreden stellen maar het is wel goed om met iedereen in gesprek geweest te zijn zodat je weet hoe mensen erover denken. Dus dat is al gebeurd.

Forza! vraagt eigenlijk aan mij 'doe niets'. Dat is wel verleidelijk, maar ik stel toch maar voor dat we het bij slimme volger houden en toch maar aan de slag gaan. Want de vraag is een beetje 'wil je dat anderen over je kletsen en uiteindelijk voor je beslissen of besluit je om toch aan tafel te gaan zitten en mee te praten en ook zelf te beslissen?' In die zin sluit ik wel aan bij wat HAP heeft gezegd, op het moment dat je niet met een bod komt, loop je het risico, een heel reëel risico, dat er straks vanuit het rijk wordt gezegd 'dit is de opgave'. Dan bepaal ik liever zelf vanuit de gemeente, samen met de gemeenteraad, hoe we die invulling moeten geven, dan dat we straks iets opgelegd krijgen.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen.

De heer KOOMEN: Dat vraagt echt wel een toelichting. Waarom is het verleidelijk om niets te doen? Die begrijp ik echt niet. Of de wethouder versprekt zich, of dit vraagt om een toelichting.

De VOORZITTER: Wethouder.

Wethouder NOBEL: Ik dacht dat de ondertoon sarcastisch genoeg was, voorzitter.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. U kunt zich misschien ook achter onze inwoners scharen en zeggen 'dit is een verantwoordelijkheid die ik niet wil nemen, ik ga samen met u de barricaden op als u dat niet wilt en ik sta achter u', in plaats van tegenover u. Is dat een idee?

De VOORZITTER: Mijnheer de wethouder.

Wethouder NOBEL: Voorzitter, waar ik Forza! wel kan vinden is dat ze eerder ook aangaven dat er wel draagvlak moet zijn. Dus op het moment dat we een wijk ingaan en we komen erachter dat die wijk totaal niet van het gas af wil, vind ik het erg onverstandig als je dat als overheid dan toch doordrukt. Dus daar vinden we elkaar wel. Maar ik vind het onverstandig om te zeggen 'ik ga achterover hangen en ik doe helemaal niets en ik zie wel wat er op mijn bordje terecht komt', daar vinden we elkaar niet.

De VOORZITTER: Mijnheer De Vries.

De heer DE VRIES: Even op dit onderwerp inhakend, ik zou me kunnen voorstellen dat als mijnheer Nobel de oproep van mijnheer Vermeulen zou opvolgen, hij niet lang meer wethouder is, want dan vrees ik toch dat de meerderheid van de gemeenteraad er anders over denkt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dat is weer geen vraag maar een opmerking, dat sta ik niet meer toe. Mevrouw Van 't Hull.

Mevrouw VAN 'T HULL: Dank u wel voorzitter, met het risico dat het nog beantwoord wordt, maar we hadden het net over het bod. Hoe voorkomen we dat we overruled worden door biedingen van andere regio's en dat we niet voldoen?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Dat is een goede vraag en dat is ook iets waar ik nog uitvoeriger op terug wilde komen. U vroeg ook 'in de MRA is ook gesproken over de Regionale Energiestrategie en wat is daar dan precies besproken?' Daar is uiteindelijk gezegd 'dat moeten we niet in de MRA doen maar dat moeten we in de regio's zelf doen'. Dat is wat er uit die MRA-gesprekken is gekomen. We vallen in de regio Noord-Holland Zuid en wij moeten daar als Haarlemmermeer een bod doen en als regio gezamenlijk moet dat bod goed genoeg zijn, anders krijg je misschien een aanwijzing van het rijk.

Als Haarlemmermeer gaan we een goed bod doen en dat is het dan ook meteen. We doen gewoon een goed bod en dan kun je niet naderhand zeggen 'u heeft een onrealistisch bod gedaan, dat sloeg nergens op, hier krijgt u nog wat extra'. Dus we kijken echt naar wat realistisch is en wat bijdraagt aan die transitie. Op die manier gaan we over onze eigen opgave. Het kan niet zo zijn dat wij het voor andere gemeenten – die wellicht het motto van Forza! volgen, 'we doen niets' – moeten oplossen, want dat gaat hem niet worden.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Voorzitter, toch even over dat bod. Er wordt gezegd 'we gaan een goed bod doen'. We hebben allemaal gelezen dat een bepaalde gemeente iets ten noorden van ons al een bod heeft gedaan en daar is al over besloten in regioverband. Waarom ligt hier nog geen voorstel voor een bod?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Die vraag is eenvoudig te beantwoorden. Amsterdam wil koploper zijn en wij hebben die ambitie niet. Amsterdam heeft al een bod gedaan, prima. Wij doen dat in april en we kijken ook om ons heen wat de regio doet en wat realistisch is. We willen gewoon eenmalig een goed bod doen maar we hoeven zeker niet de eerste te zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van de Meeberg van HAP.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik de vraag gesteld of dat bod ook in overleg is geweest met de regio want het lijkt me best belangrijk dat als je ofwel koploper of slimme volger wilt zijn, je ook even met elkaar af en toe incheckt 'wij zijn dit van plan, hoe staat het er bij jullie voor?'

De VOORZITTER: Dus, mijnheer Nobel?

Wethouder NOBEL: Het is zo dat elke gemeente zijn of haar eigen bod doet en uiteindelijk komen al die biedingen bij elkaar en ik ga ervan uit dat elke gemeente gewoon kijkt 'hoe kan ik het maximale eruit halen voor mijn eigen gemeente?' en dat de gemeente Amsterdam dat op haar beurt ook heeft gedaan. Natuurlijk zijn er gesprekken met Amsterdam, maar niet heel concreet over hoeveel dat is geworden. Maar dat komt uiteindelijk bij elkaar als iedereen zijn bod heeft gedaan. Dus Amsterdam is misschien wel de eerste, maar op het moment dat de rest van de regio nog geen bod heeft gedaan, kun je als regio niet vooruit. Dus dat is ook nog een ding, je kunt wel als eerste een bod hebben gedaan, maar als de rest nog geen bod heeft gedaan, kun je als regio nog niet je totaalbod

neerleggen.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman nog een keer.

De heer BOERMAN: Dan nog even een persoonlijke vraag, laat ik het dan zo maar stellen, het bod dat Amsterdam heeft gedaan is hopelijk geen reden voor u om te zeggen 'dan kan het bij ons wel iets minder'?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Nee, voorzitter ik heb net ook al gezegd, als Haarlemmermeer kijken we gewoon naar wat hier kan en ik laat me niet leiden door wat andere gemeenten doen. Het kan ook zijn dat gemeenten zeggen 'ik doe helemaal niets'. Oké, dan nemen we daar kennis van, maar daar ga ik niet van uit. Ik ga ervan uit dat andere gemeenten net als Haarlemmermeer gewoon realistisch kijken naar wat er wel kan. Het enige wat ik zeg, is dat ik geen koploper hoef te zijn. Ik wil goed inventariseren wat de mogelijkheden zijn en met een realistisch bod komen en ook niet na afloop zeggen 'we gaan nog wat meer of nog wat minder doen'. We doen gewoon een goed bod en dat is het wat mij betreft dan ook.

De VOORZITTER: Helder, maakt u uw betoog af, mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Een goede vraag van de HAP; wat als we dit niet steunen? Wat gebeurt er dan? In principe gebeurt er niet zoveel omdat het uiteindelijk om het bod gaat, maar het is wel een belangrijke stap in het proces, in die zin dat als deze raad tegen stemt, ik straks aan de bestuurlijke tafel kom waar de andere gemeenten aan mij vragen 'kan Haarlemmermeer zich niet vinden in de route die we op dit moment lopen?' Dat is wel een beetje gekke gewaarwording. Uiteindelijk maakt het voor het bod niet veel uit, maar we lopen wel met elkaar een bepaalde route en als je je niet in die route kunt vinden, is dit het moment om tegen te stemmen. Maar op het moment dat je zegt 'ik kan me heel goed vinden in de stappen die we nu zetten', zou ik zeggen 'stemt u vooral voor', want dat helpt ook het gesprek in de regio. Als iedereen tegen elkaar zegt 'dit is wel de juiste weg'. De ChristenUnie-SGP zei 'het is meer een procesmatig stuk', dat klopt.

Zon op daken. U zei 'het is jammer als we dat niet mee zouden nemen in ons bod'. Aan de klimaattafels is zon op daken wel meegenomen dus als we dat hier zouden doen, zouden we het dubbel meenemen en dat is niet helemaal eerlijk want dan zouden we ons rijk rekenen. Dus vandaar dat dat niet is gebeurd. Het is natuurlijk wel mooi dat we het als Haarlemmermeer een stuk beter doen dan andere gemeenten in de provincie Noord-Holland want op 11% van onze daken liggen al panelen waar dat in de provincie 6% is. Dus dan zijn we toch nog ergens koploper. Maar uit eigen initiatief van de inwoners, dat is altijd goed. Dan heb ik het meeste beantwoord voorzitter volgens mij. Zo niet dan hoor ik het wel.

De VOORZITTER: Nou, mevrouw Van 't Hull sprint uit de banken, mevrouw Van 't Hull?

Mevrouw VAN 'T HULL: Ja, wij hadden drie randvoorwaarden die we graag zouden terugzien en dat was voldoende middelen, daar hebben we antwoord op gekregen, maar ook een betrouwbaar elektriciteitsnetwerk en daar hoorde ik ook al meerdere partijen over dus daar graag nog een antwoord op.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Ja, terecht, maar het gaat in het RES-proces nu natuurlijk om de opwek. Bij het

elektriciteitsnetwerk gaat het meer over het transport van de energie. Dat laat onverlet dat dat natuurlijk onze aandacht heeft en daar zullen we ook bij uw raad op terugkomen. Maar dat is niet wat hier nu wordt besproken. Het gaat dan om het transport op een netwerk en niet de opwek. En dat is wat we in de RES uiteindelijk bij het bod neerleggen dus ik snap de vraag maar hij hoort hier denk ik niet helemaal thuis.

De VOORZITTER: Mevrouw Van 't Hull nog een keer.

Mevrouw VAN 'T HULL: Kunt u dan vertellen wanneer we het daarover gaan hebben?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Ik durf geen termijn te geven. Ik weet dat mijn collega van Ruimtelijke ordening het bovenaan haar lijstje heeft staan, maar dat durf ik u niet te zeggen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van de Meeberg van HAP.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter, ik had nog een vraag gesteld waarvan ik hoop dat de wethouder daar in ieder geval rekening mee wil houden, namelijk over de integraliteit tussen de losse onderdelen van de energiestrategie. Ze komen als losse onderdelen naar de raad, op verschillende momenten ook. Misschien kan de wethouder meegeven hoe die integraliteit bewaakt wordt.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Dat klopt, die integraliteit is er. We hebben vier programmalijnen en sommige onderdelen vallen in meerdere programmalijnen dus doordat we die programmalijnen hebben en daar beleid onder valt, hebben we de integraliteit geborgd. Dus dat gebeurt.

De VOORZITTER: En ten slotte mijnheer Beusenberg

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen 'we hebben het nu over de opwekking' en dat is mooi en daar ben ik het natuurlijk helemaal over eens, maar aan de andere kant is nu al bekend dat de transportmogelijkheid twee derde te klein is dus hoe denkt u dat op te lossen op de korte termijn?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Volgens mij voorzitter, dat is ook wat ik probeerde te vertellen richting de VVD, gaat het nu voornamelijk over het proces en als je dan een stapje verder kijkt en het gaat over de RES, gaat het over de opwek. U wilt het hebben over het transport van stroom, dat begrijp ik heel goed. Ik zeg alleen op mijn beurt, ik denk niet dat dit de sessie is om daar antwoord op te geven. Maar het heeft zeker onze aandacht. Ook naar de toekomst toe als er bedrijven en ook woningen aangesloten worden, is dat belangrijk dus mijn collega heeft dat bovenaan haar lijstje staan.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter, even voor alle duidelijkheid. Worden er al stappen gezet in die richting om meer capaciteit te krijgen op de infrastructuur?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel, kort graag want we lopen uit de tijd.

Wethouder NOBEL: Ja, u weet dat dit college een zoektocht is gestart naar waar mogelijk een Transformatorstation kan komen. Daar hebben we ook van de raad voor van te horen gekregen waar dat vooral niet moet gebeuren. Dus ja, daar zijn we mee bezig.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer de wethouder. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid vanavond. We gaan over dit stuk stemmen op 5 maart a.s. en ik wens u allen nog een fijne avond, dank u wel.